

КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ З ПРОВІДНИМИ ЗАКОРДОННИМИ ВИЩИМИ ШКОЛАМИ (НА ПРИКЛАДІ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА)

Кадрове забезпечення вищих навчальних закладів є головною проблемою національної системи освіти. Від якості професорсько-викладацького складу вишів залежить якість підготовки фахівців, імідж університету та конкурентоспроможність на світовому ринку освітніх послуг, а отже й міжнародне співробітництво та інтеграція в світовий освітній простір.

Ключові слова: *кадрове забезпечення вишів, якість освіти, міжнародна співпраця, вища освіта, закордонні університети, програми співпраці, академічна мобільність, інтеграція, європейський і світовий освітній простір, конкурентоспроможність.*

Постановка проблеми. Проблема висококваліфікованих кадрів є важливою для будь-якої сфери економічної і суспільної діяльності, особливо це стосується системи вищої освіти. Адже якість та активність людських ресурсів в умовах глобалізації та інформатизації стає головною конкурентною перевагою країни та її суб'єктів. Якісне кадрове забезпечення вищих навчальних закладів гарантує на виході з університету якісно підготовленого фахівця, а сфері національної освіти міжнародну конкурентоспроможність і повну свободу для інтеграції у світовий освітній простір. Оскільки сучасні умови реформування вищої освіти передбачають активну міжнародну співпрацю вишів як фактор їх успішного розвитку і постійного оновлення, то очевидним є факт необхідності постійного вдосконалення кадрового потенціалу вищих навчальних закладів. Потреба системної співпраці з закордонними вишами вимагає від працівників вітчизняних ВНЗ, зокрема від професорсько-викладацького складу, високих компетентнісних характеристик, професіоналізму, знання іноземних мов, готовності працювати в будь-якому університеті Європи, світу, здатності донести до студентів не лише знання свого фаху, бажання наукових пошуків, але й прищепити повагу до України. Аналіз міжнародного співробітництва столичних вищих навчальних закладів України свідчить, що ті ВНЗ, які в кадровому плані більш благополучні, на даний час змогли організувати і динамічно розвивають міжнародне співробітництво з закордонними вищими школами та поступово інтегруються в європейський і світовий освітній простір. Одним з найуспішніших, на нашу думку, у цьому плані є Київський національний університет імені Тараса Шевченка.

Аналіз останніх досліджень. Питання співпраці вищих навчальних закладів України з закордонними вищими школами досліджують В. Андрущенко [1, с. 13 – 18; 10], І. Вакарчук [11], В. Журавський [5], М. Згуровський [5], О. Іванов [6, с. 82 – 86], І. Каленюк [7], В. Луговий [10], О. Косенко [8, с. 81 – 86] та інші науковці. Проте особливу увагу, на нашу думку, слід звернути на залежність успішної міжнародної діяльності і активізації процесів інтеграції української системи вищої освіти від якості кадрового забезпечення українських ВНЗ.

Мета і завдання дослідження. З'ясувати залежність розвитку міжнародної діяльності та перспективи інтеграції з провідними закордонними вишами від кадрового забезпечення ВНЗ на прикладі Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Акцентувати увагу на необхідності постійного вдосконалення компетентнісних характеристик професорсько-викладацького складу як умови підвищення результативності міжнародної діяльності вишів та міжнародних рейтингів українських університетів.

Основна частина. Серед стратегічних завдань колективу Київського національного університету імені Тараса Шевченка одним із найпріоритетніших є входження до світового та європейського освітнього простору. Досягнення такої стратегічної мети можливе лише завдяки забезпеченню високої якості освіти й наукових досліджень, їх нерозривної інтеграції та поєднання з інноваційною діяльністю. Саме в цьому й полягає місія класичного університету дослідницького типу, модель якого успішно вибудовується в КНУ імені Тараса Шевченка. Як один із флагманів української науки і освіти університет впевнено входить в європейську і світову систему вищої освіти, має великий досвід у галузі освіти, його імідж у царині фундаментальної підготовки фахівців досить високий. Упродовж 178 років університет забезпечує українське суспільство, суспільства інших країн світу якісною освітою, яка є виміром прогресу людства.

Тісні зв'язки із закордоном університет мав з моменту свого заснування [6, с. 82 – 86]. В сучасних умовах, коли розвиток освіти є одним із пріоритетів Ради Європи, а її Програма законодавчих реформ в галузі освіти діє з 1982 року, процеси інтернаціоналізації освіти набувають особливої ваги і темпів. Як один із найпрестижніших вишів в Україні, КНУ всі ці роки залишається провідним вищим навчальним закладом, що забезпечує інтеграцію української системи вищої освіти в європейську і світову. У грудні 1999 року в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка відбувся другий семінар в серії "Політична роль держави у вищій освіті", організований Радою Європи. Семінар був присвячений управлінню й фінансуванню вищої освіти. Організували семінар Рада Європи й Міністерство освіти України [12].

Зростає роль міжнародних організацій, зокрема, використання іноземних грантів. Глобалізація сучасного світу, реформаційні процеси в галузі освіти вимагають "розумної інтеграції вітчизняної освітньої системи з європейською і світовою. Це важливо і для взаємного визнання дипломів, і певних узгоджень програмного характеру. Не втрачаючи своєї самобутності, є потреба перебувати в єдиному освітянському просторі, адже сьогодні розвиток будь-якої країни залежить від того, наскільки одне суспільство спілкується з іншим і взаємно розширюють свої національні можливості" [9].

Успішне міжнародне співробітництво університету забезпечується наявними якісними кадрами. За якістю кадрів професорсько-викладацького складу університет завжди був і залишається на даний час кращим в Україні. Серед науково-педагогічних працівників університету за всіма формами роботи та оплати праці налічується 104 академіки і член-кореспонденти академії наук України. На 1800 ставок працює 2408 науково-педагогічних працівників, із них 1654 – за контрактом. Понад 77 % викладачів мають науковий ступінь (учене

звання), з них 19% (460 осіб) є докторами наук (професорами) [3]. Такий потужний кадровий потенціал забезпечує якісну розробку нових навчальних планів, курсів, програм, дозволяє переглянути існуючі навчально-методичні матеріали та привести їх у відповідність до західноєвропейських стандартів, розробити новітні навчально-методичні матеріали, підручники, здійснити в повному обсязі якісну перепідготовку викладачів, що й відкрило шлях до широкої і результативної міжнародної співпраці. Інноваційний підхід до вирішення кадрових питань дає можливість уникнути непорозумінь з західноєвропейськими партнерами та ефективно і за призначенням використати технічну допомогу.

Університет має вагому зарубіжну підтримку входування в міжнародний інформаційний науковий і освітнянський простір. В університеті створена сучасна комп'ютерна мережа з виходом у міжнародну систему "Internet". Співробітництво університету і міжнародних організацій та закордонних вишів має великі резерви.

Співна використовуються можливості, що їх надають міжнародні організації в галузі освіти. Участь у міжнародних програмах і проектах, створення системи відбору та навчання в університеті іноземних громадян, обмін досвідом для підвищення якості підготовки фахівців – це ті важливі питання, які знаходяться в полі постійної уваги керівництва вишу. Напрацьована достатня нормативна база, що дозволяє стимулювати всі структурні підрозділи університету до міжнародного співробітництва, укладати угоди, контракти із зарубіжними та українськими установами, організаціями, фірмами та підприємствами щодо відбору та навчання іноземних громадян.

Відділ міжнародного співробітництва університету проводить велику за обсягами і плідну за результатами роботу: реєструє угоди, контракти, укладені структурними підрозділами з установами освіти зарубіжних країн, ним створена повна систематизована інформація про міжнародні організації, фонди, програми, напрацьована договірна основа їх діяльності в університеті. Відділ міжнародного співробітництва є координуючим, а налагодження контактів і зв'язків є справою всього колективу.

Університет отримує технічну допомогу від зарубіжних установ, організацій і фондів. Це інституції ООН, ЮНЕСКО, Ради Європи, Європейського Союзу, міжнародні освітні асоціації (ESNA – асоціація керівників шкіл Європи, ATEE – Європейська асоціація підготовки та навчання вчителів, EAVE – Асоціація керівників професійної освіти, ERA – Європейська асоціація батьків, ICP – Міжнародна конфедерація керівників шкіл), Британська Рада, інститут імені Гете, програми TEMPUS, TACIS та інші. Технічна допомога університету від міжнародних організацій і програм зосереджується в основному в наданні стипендій для навчання, стажування, наданні грантової підтримки вченим та проведення науково-дослідних робіт, участі у міжнародних конференціях, спільному фінансуванні науково-дослідних робіт. Науковці, викладачі, студенти, аспіранти мають можливість брати безпосередню участь у розробці та впровадженні відповідних науково-освітніх проектів і програм, на двох багатосторонній основі, обмінюватися делегаціями, проходити стажування у провідних міжнародних та європейських науково-дослідних центрах.

Розширення міжнародного співробітництва відбувається з кожним наступним навчальним роком і дає реальну можливість університетові оновлювати матеріальну базу, комп'ютерну техніку, навчальні плани, забезпечувати сучасними підручниками та іншою методичною літературою бібліотеки. Підтримка активної діяльності КНУ імені Тараса Шевченка щодо розвитку міжнародного співробітництва з боку Міністерства освіти і науки,

молоді та спорту України гарантує успіх і правомірність діяльності в цьому аспекті. При Міністерстві освіти і науки, молоді та спорту створено міжнародний центр "Освіта", який розробляє нормативні документи, що регламентують порядок видачі запрошень на навчання, облік контрактів, контингент іноземців. Розроблена інструкція про порядок прийому іноземних громадян до навчальних закладів України та інші нормативні документи, які регламентують даний напрям діяльності вишів. На рівні Міністерства освіти і науки, молоді та спорту здійснюються домовленості про співробітництво в галузях освіти, щодо обміну практикантів і наукового дослідження. На рівні міністерств освіти України і інших країн підписано Меморандуми про співробітництво. Наприклад, ще у квітні 1998 року такий Меморандум з Фінляндією підписали з української сторони міністр освіти М. Згуровський із фінської сторони посол Фінляндії в Україні Мартті Ісоаро. Присутніми були президенти Фінляндії та України. Співробітництво між фінськими й українськими вишами зародилося ще з радянських часів, коли були започатковані радянсько-фінські програми обміну студентів і спеціалістів між містами-побратимами. Тамперський і Гельсінський університети давно мають зв'язки з Київським університетом.

Успішне входження університету в європейську і світову освітню систему завдячує наполегливій праці в цьому важливому напрямку діяльності, високій відповідальності і професіоналізму керівних кадрів та всього кадрового складу університету. Постійне зростання кваліфікації науково-педагогічних працівників університету, забезпечення конкурентоспроможності завдяки особистому професіоналізму й науковому авторитетові викладачів є головною умовою формування кадрового складу університету.

У науковій роботі університету значна роль належить фундаментальним дослідженням, результатам яких є основою для прикладних досліджень та розробок, які в свою чергу, реалізуються в договірних темах, грантах, розробках тощо. Планування наукових досліджень в університеті на 2011 – 2015 роки пов'язане з пріоритетними напрямками, окресленими в Законі України "Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки" від 9 вересня 2010 року. Вчені ради факультетів та інститутів в основному завершили роботу щодо формування тематичного плану наукової роботи на 2011 – 2015 рр. і запропонували 75 тем.

У 2010-2011 навчальному році університет виконував наукові дослідження за міжнародними грантами на загальну суму близько 8 млн. грн. (в рамках програм ІНТАС, НАТО, TEMPUS-TACIS, УНТЦ, CRDF тощо). Активну позицію в цій роботі займають біологічний, географічний, фізичний та хімічний факультети [3].

В університеті налагоджена чітка система підготовки і підвищення кваліфікації кадрів. Щороку підвищують рівень кваліфікації відповідно до плану на поточний навчальний рік науково-педагогічні працівники, рівень підготовки яких потребує підвищення. В університеті панують професіоналізм, атмосфера взаємної вимогливості, а морально-психологічний клімат у колективі – запорука розв'язання всіх важливих завдань, які стоять перед ним. Університет прагне здобути статус навчального закладу найвищого рівня згідно з вимогами до світових рейтингів університетів. Високий статус класичного університету дослідного зразка підтверджується численними науковими здобутками вчених – співробітників університету, досягнення яких відзначено, зокрема, Державними преміями України в галузі науки і техніки, преміями НАН України та галузевих національних академій наук, орденами "За заслуги", "Святих Кирила та

Мефодія", почесними званнями "Заслужений працівник освіти України", "Заслужений юрист України", преміями Президента України для молодих вчених, преміями Верховної Ради України найталановитішим молодим вченим у галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок.

Якісна кадрова політика університету дозволяє встановлювати тісні міжнародні контакти, здійснювати результативну співпрацю з закордонними вищими школами. Зокрема, на економічному факультеті Київського національного університету імені Тараса Шевченка створено українсько-німецьку кафедру екологічного менеджменту та підприємництва. Це перша в Україні кафедра зі статусом українсько-німецької, яку створено з метою підготовки студентів економіко-екологічного профілю. Її особливістю є інтернаціональний, українсько-німецький викладацький колектив.

Університет має 174 партнерські угоди з 159 вищими навчальними закладами і з 15 міжнародними організаціями і фондами в 53 країнах світу [4]. Крім того, існує більше 60 угод (меморандумів) про співпрацю між факультетами університету і зарубіжними навчальними закладами або їхніми підрозділами. В університеті постійно працює близько 25 викладачів із понад 15 держав. Щороку в зарубіжні відрядження до 52 – 58 країн від'їжджають більше 900 викладачів, науковців, студентів. Дві третини відряджених виїжджали за кордон з науковою метою (участь у конференціях, стажування, проведення досліджень) [3].

У рамках двосторонніх партнерських угод із зарубіжними освітніми та науковими закладами, а також міжурядових угод України та деяких зарубіжних країн університет щороку приймає для часткового навчання від 100 до 170 іноземних студентів, що представляють 46 університетів із 22 країн світу. На контрактній основі повний курс навчання в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка з отриманням дипломів про вищу освіту проходять іноземні громадяни, які індивідуально подають документи на зарахування до складу студентів. З метою збільшення кількості іноземних студентів Вчена рада університету з 2010 – 2011 навчального року відкрила прийом іноземних громадян для навчання російською мовою [3].

Київський національний університет імені Тараса Шевченка посідає першу сходинку серед 10-ти кращих українських університетів згідно з рейтингом 2012 року поміж найкращих роботодавців України [2, с. 36; 13].

Висновки. Результати міжнародної діяльності КНУ імені Тараса Шевченка дозволяють висловити думку, що в перспективі цей напрямок життєдіяльності провідного українського вишу забезпечить йому статус елітного вищого освітнього закладу не лише в Україні, а й у світі. На нашу думку, головний ресурс розвитку міжнародного співробітництва українських вищих навчальних закладів – це кадри, їх кваліфікація і компетентнісні характеристики.

Приклад Київського національного університету імені Тараса Шевченка є показовим для вітчизняної системи вищої освіти. Завдяки висококваліфікованим кадрам можливо успішно забезпечувати поєднання навчання з науково-дослідною роботою, високу наукоємність навчальних дисциплін, активну участь у міжнародних і національних наукових програмах, високу якість технічного обладнання наукових лабораторій, отримувати велику кількість грантів і міжнародних премій, успішно співпрацювати із бізнесом, фірмами і потужними корпораціями, розширюючи цим самим активи закладу.

Отже, забезпечення українських вишів висококваліфікованими кадрами, які б повністю задовольняли як українських так і іноземних студентів, залишається головною проблемою для вищої освіти України. Вирішення цієї надважливої проблеми забезпечить конкурентоспроможність української вищої школи та її інтеграцію в світову освітню систему.

Список використаних джерел

1. Андрущенко Віктор. Австрія і Україна в структурі європейських освітніх стратегій: проблеми взаємодії // Австрія й Україна у контексті європейської інтеграції й співробітництва. Збірник наукових праць. – Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – 160 с. – С. 13 – 18.
2. Боголіб Т. М. Конкуренція університетів: світовий досвід і українські реалії // Вісник Національної академії наук України. – № 10. – 2012. – С. 31 – 41.
3. Електронний ресурс. Режим доступу: Звіт ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка Губернського Леоніда Васильовича про роботу за період з грудня 2010 по грудень 2011 року та завдання на наступний рік. Доповідь на Конференції трудового колективу Київського національного університету імені Тараса Шевченка 27.12.2011. – 124 с.: детальніше. Режим доступу: www.univ.kiev.ua/ua/.
4. Електронний ресурс: <http://umz.univ.kiev.ua>.
5. Журавський В. С., Згуровський М. З. Болонський процес: головні принципи входження в Європейський простір вищої освіти. – К.: ІВЦ "Видавництво "Політехніка", 2003. – 200 с.
6. Іванов Олександр. Досвід та перспективи співпраці Київського національного університету імені Тараса Шевченка з центральноевропейськими університетами // Австрія й Україна у контексті європейської інтеграції й співробітництва. Збірник наукових праць. – Київ: НПУ імені М. П. Драгоманова, 2005. – 160 с. – С. 82 – 86.
7. Каленюк І. С., Гонта О. І., Вербовий М. П., Холявко Н. І. Інтеграція вищої освіти України в європейський та світовий освітній простір: економічний вимір: монографія / І. С. Каленюк, О. І. Гонта, М. П. Вербовий, Н. І. Холявко; За заг. ред. д. е. н., проф. Каленюк І. С. – Чернівці: РВК "Деснянська правда", 2011. – 165 с.
8. Косенко Олександра. Європейський Союз та Україна: спільне і відмінне у вищій освіті // Вища освіта України, № 1, 2012. – 128 с. – С. 81 – 86.
9. Кремень Василь. Сфера, яка формує людину // Освіта України. – № 33, 15 серпня 1997 року.
10. Модернізація вищої освіти в Україні і світі: десять років науково-го пошуку: колектив. моногр. / Акад. пед. наук України; Ін-т вищої освіти України; за заг. ред. В. П. Андрущенка, В. І. Лугового, М. Ф. Степка. – Х.: Вид-во НУА, 2009. – 504 с.
11. Нова динаміка вищої освіти і досліджень для соціальних змін та розвитку: Болонський процес 2020 – Європейський простір вищої освіти у новому десятиріччі / М-во освіти і науки України, Фонд "Європа ХХІ"; упоряд.: Т. Ф. Фініков, [та ін.]; за ред. І. О. Вакарчука. – К.: "Агенство "Україна", 2009. – 64 с.
12. Роль держави в управлінні вищою освітою // Освіта України. – № 52. 22 грудня 1999 року.
13. Який ВНЗ – найкращий? // Освіта України. – № 26, 25 червня 2012 року.

Надійшла до редколегії 29.01.13

Т. Антонюк, докторант
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

КАДРОВЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ВИСШЕГО УЧЕБНОГО ЗАВЕДЕНИЯ В КОНТЕКСТЕ ИНТЕГРАЦИИ С ВЕДУЩИМИ ЗАРУБЕЖНЫМИ ВЫСШИМИ ШКОЛАМИ (НА ПРИМЕРЕ КИЕВСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО УНИВЕРСИТЕТА ИМЕНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО)

Міжнародне співробітництво і процеси інтеграції в сфері вищої освіти є важливою нормою Болонських угод, оскільки реально сприяють підвищенню мобільності преподавателей і студентів, самостійності студентів, рівню їх самоорганізації. Обмін преподавателями і студентами це не тільки реалізація Болонських угод, він виступає своєобразним каталізатором процесів модернізації і реформування української системи вищої освіти, забезпечує органічне входження в міжнародне освітнє простір. Успіх в процесах інтеграції, міжнародного співробітництва українських вищих навчальних закладів на пряму залежить від кадрового забезпечення вищого навчального закладу. Приклад Київського національного університету імені Тараса Шевченка в плані міжнародного співробітництва свідчить про те, що саме формування кадрового складу університету високопрофесійними, компетентними преподавателями сприяє реалізації інтеграції університету з закордонними вищими навчальними закладами, постійне прагнення працювати над

повышением квалификации профессорско-преподавательского состава, качества образования. Качественный профессорско-преподавательский состав университета обеспечивает качественную разработку новых учебных планов, курсов, программ, позволяет пересмотреть имеющиеся учебно-методические материалы и привести их в соответствие к западноевропейским стандартам, разработать новейшие учебно-методические пособия, развивать научные школы мирового уровня, осуществлять в полном объеме качественную переподготовку преподавателей. Высококвалифицированные кадры университета открывают широкое, результативное и перспективное международное сотрудничество и обеспечивают модернизацию украинского высшего образования. Инновационный подход к решению кадровых вопросов позволяет избежать недорозумений с западноевропейскими партнерами, эффективно и по назначению использовать техническую помощь.

Ключевые слова: кадровое обеспечение вузов, качество образования, международное сотрудничество, высшее образование,граничные университеты, программы сотрудничества, академическая мобильность, интеграция, европейское и мировое образовательное пространство, конкурентоспособность.

T. Antonyuk, Applicant for Doctor of History Degree
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

HUMAN RESOURCES POTENTIAL OF HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENT IN CONTEXT OF INTEGRATION WITH LEADING FOREIGN UNIVERSITIES (BASED ON THE EXAMPLE OF TARAS SHEVCHENKO NATIONAL UNIVERSITY OF KYIV)

International cooperation and integration processes in the field of higher education is an important principle of Bologna agreements as they really encourage the increase of teachers' and students' mobility, students' independence and the level of their self-organization. The success of international cooperation of Ukrainian higher educational establishments depends on the staffing of scientific institution. The example of Taras Shevchenko National University of Kyiv in sphere of international cooperation shows that especially completing university staff with professional and competent employees can provide the real integration of the university with foreign higher educational establishments, constant aspiration to work on the improvement of proficiency of university staff as well as the quality of education. Quality university staff provides qualitative development of curricula, courses, programs; helps to review existing teaching materials and bring them in line with Western European standards; work out newest educational course books; develop scientific schools of world level; implement complete quality retraining of teachers. Professional university staff ensures wide, successful and promising international cooperation and provides the upgrading of Ukrainian higher education. Innovative approach to the solution of human resources issues helps to avoid misunderstanding with Western European partners, to use technical support effectively and purposefully.

Key words: staffing of higher educational establishments, quality of education, international cooperation, higher education, foreign universities, cooperation programs, academic mobility, integration, European and world educational environment, competitiveness.

УДК 94(420) "19"

Р. Ганця, асп.
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ СПІВДРУЖНОСТІ У ВИКЛАДІ АЛЬФРЕДА ЦІММЕРНА

Вперше у вітчизняній історіографії здійснено спробу висвітлити наукову спадщину британського гуманітарія, історика сучасності та інтернаціоналіста А. Ціммерна. Було підсумовано, що поєднання елементів еллінізму та християнської етики у історіописанні А. Ціммерна сприяло висвітленню сучасної світової історії із позицій ліберального інтернаціоналізму.

Ключові слова: А. Ціммерн, сучасна історія, світова співдружність.

Розглядати наукову спадщину історика сучасності, першого голови кафедри Міжнародних відносин в університетах Оксфорду та Аберсвіту і співзасновника ЮНЕСКО, А. Ціммерна, як приклад ліберального ідеалізму, потрібно із багатьох причин. Як відзначив Х.Булл, праця А. Ціммерна "Ліга Націй та управління права", опублікована у 1936 р., є "можливо... найбільш відточеною працею "ідеалістичних" письменників" на протязі міжвоєнного періоду [2, с. 34]. Це доповнюється згадками А. Тойнбі, який вважав А. Ціммерна "лібералом до мозку кісток" [1, с. 334]. М. Гріффітс вважає, що "Ціммерн був частково відповідальний за гірку репутацію ранньої генерації мислителів над проблемами міжнародних відносин", яких згодом було названо утопістами [5, с. 100]. На думку іншого дослідника Дж. Марквелла, наукова спадщина цього британського мислителя над проблемами сучасності на протязі міжвоєнного періоду вражала сучасників, однак не по праву була забута внаслідок критики з-боку представників школи "політичного реалізму" [6, с. 279].

Як бачимо, в історіографії є неоднозначними погляди дослідників на наукову спадщину А. Ціммерна. До того ж фокусування уваги на персоні цього вченого в контексті становлення теорії міжнародних відносин не дає можливості розглянути концептуальні засади його історіографії та історіософії, адже А. Ціммерн у першу чергу був істориком. Зважаючи на це, завданням даної наукової розвідки є шляхом аналізу наукових доробків А. Ціммерна, встановити, яким чином цей ліберальний

інтернаціоналіст конституював сучасну історію у історію світової співдружності.

А. Ціммерн народився у 1879 р. у родині німецького єврея, який емігрував до Британії, де займався адвокатською практикою. Як згодом згадував А. Тойнбі, "історичні горизонти А. Ціммерна були широкими не лише завдяки його особистій допитливості, але і у зв'язку із незвичайною історією його сім'ї" [1, с. 333]. Зважаючи на те, що його мати сповідувала протестантизм, А. Ціммерн зростав у атмосфері релігійної та національної толерантності, тому для Д. Марквелла "не є дивним його інтерес до міжнародних справ, особливо до національних проблем, та його ліберальні переконання" [6, с.279]. Після закінчення елітної школи у Вінчестері, у якій через 10 років навчався інший історик А. Тойнбі, хлопець поступив до Нью Коледж (Оксфорд), де він отримав класичну освіту, спеціалізуючись на античній історії. В університеті, разом із Г. Мурреем, у майбутньому його колегою, він познайомився із ідеями ліберально-ідеалістичних філософів Т. Гріна та Б. Босанквета, а також захопився пропагандою християнських цінностей. По закінченні цього навчального закладу юний науковець отримав курс лекцій із історії античної Греції, які були високо оцінені студентською аудиторією. Із цього приводу А. Тойнбі писав, що у викладі А. Ціммерна історія древніх греків, "їхні думки, ідеали, успіхи, невдачі, їхня доля набувала для нас... майже практичне значення".

У той же час, А. Ціммерн намагався постійно пов'язати античну історію із історією сучасності. Той же